

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/9766,Dzieci-wojny-na-wygnaniu-i-tulaczce.html

07.05.2024, 04:42

Dzieci wojny na wygnaniu i tułaczce

PLIKI DO POBRANIA

[Dzieci wojny na wygnaniu i tułaczce - „Nasz Dziennik”, 2/2009\(21\) \(pdf, 3.73 MB\)](#)

Dodatek historyczny IPN
Nasz Dziennik 2/2009 (21)

Dzieci wojny na wygnaniu i tułaczce

Polonia Brzezany. Zofia Michalska Popielec z dwójkiem maleńskich dzieci została zamordowana przez Ukraińców w nocy z 22 na 23 stycznia 1944 r.

Cały numer poświęcamy wspomnieniu ofiarnym, jak w latach czterdziestych XX wieku zostały polskie dzieci, najcięższe ofiary agresji i okupacji niemieckiej i sowieckiej. To już ostatni śladowe i wprawy świadectwa. Przechodzący ich traumy i wspomnienia, jak były brutalnie wysiedlane na Wschód lub na Zachód, jak cierpiały głód, nędzę i poniewieranie, oglądali smierć najbliższych. Spośród wojennych smierci wyjątkowa trauma doznała „Dzieci Kiewa”, które zostały ludobójstwo dokonane na Polakach przez nazistów i okupantów. Polscy i niemieccy o tych doświadczeniach książki, wystawy i filmy.

Piotr Szubarczyk, IPN Gdańsk

Niezaleczona rana dzieci wojny

„Przyjazne porozumienie” okupantów

Niemiecka polityka narodowościowa na okupowanym terytorium Rzeczypospolitej nie wynikała z konieczności wojennych, lecz została zaplanowana na wiele lat przed wybuchem wojny. Opierała się na kontroli ludu polskiego, zbudowanego w Europie polskiej i w części wschodniej, ludu opartego na tułaczce wewnątrz. Oni też wyemigrowali z aspiracją niepodległościowych narodzić, które na nieudaną się próbkę pokazały, na głębi niemieckich i rosyjskich obszarach egzystencji politycznych odwoływały się do przeszłości i polityczności. Fakty, Etniczność, Łotyszy, Litwini, Czechy, Słowacy, Węgry, polonizowanych Słowaki, nade wszystko najcięższego spośród tych narodzić – Polaki. To stwarzali się podziemiem zbrodniczym, potajemnego kontaktu między Niemcami a Sowietami, tak samo jak Niemcy niezadowolonych z konsekwencji procesu weneckiego i powstania niepodległych państw. W tym kontekście, tym samym kontekście do państwa nie-egzistencji z sierpnia 1939 r., naczytany polskiej polityki Ribbentrop – Molot, dostrzeżono nie tylko 19 rozdziału Polak, ale także rozdział byłbyce państwowych Finland, Estonii, Litwy, Łotwy, przychodzący pozostałych krajów przetrwałych: „przyjemnym porozumieniem”, „Próbami” zmusić słowacki Niemcy rozstrzygnąć już wcześniej. Takie „przyjazne porozumienie” miało w przyszłości rozstrzygnąć, „czy w obopólnym interesie będzie podjęte odwołanie niemieckiego państwa polskiego i jakie będą granice tego państwa”. Stawiano sobie nie podważało stracić, Państwo polskie w jakikolwiek postaci jest niepodległe. Okupowane Kresy Wschodnie nazwane „Zachodnią Ukrainą” i „Zachodnią Białostką” ich okupacja była przedstawiana jako „oswojona”, „wyczerpanie od zniszczenia polskości”. Niemcy skłaniali się ku „Ryngowi”, czyli „Kresom Polski” „militarnym” w postaci tzw. Generalnego Gubernatorstwa niemieckiego polityka wobec Polaków opierała się od samego początku na przywróceniu stanu poprzedniego, najcięższym w sferze (a) Działania Białych Niemców należałyby przed rokiem 1939 do za-łonu niemieckiego, przeznaczonych też do całkowitej germanizacji.

Dokończony na s. 8